

Girls, Games & Gadgets

In de koffiepauze na afloop van mijn keynote speech in een metropool sprak hij me aan. Of hij een exemplaar van mijn boek mocht hebben. Als gentleman geknipt, geschooren en gekleed stelde hij zich voor in het Engels met een niet opvallend accent. Mohammed Ali. Hij bleek uit Saoedi-Arabië te komen en voor een mobiele operator uit de Verenigde Arabische Emiraten te werken. Ze zijn nog maar kort in de lucht, hebben twee miljoen aansluitingen en zijn erg succesvol. Hebben jullie cameraphones, vroeg ik hem. Officieel niet, zei hij. Ze zijn verworpen, verboden, in de ban gedaan. Maar na een jaar hebben we de toestellen toch verkocht, zonder aan te geven dat ze kunnen fotograferen. Nu is er een groot probleem, want Saoedi-Arabië was bekend om het unicum dat er geen diefstal en dronkenschap was. Mocht zoiets onverhoopt worden geconstateerd, dan was het altijd iemand uit een ander land die dan werd veroordeeld, gestraft en verbannen. Maar nu ineens circuleren er filmpjes en foto's waarop je kunt zien en horen dat de inwoners het niet zo nauw nemen met de regels. De heimelijke filmpjes zijn populair en onuitroeibaar. Er komen er steeds meer. Ik raak geïnteresseerd in de man en vraag hem hoe daarop wordt gereageerd. Ingewikkeld, vindt hij, want de macht is in handen van de oudste generatie, maar de jongere generaties zijn opgeleid in andere landen. Ze vinden het verschijnsel modern, zien handel, maken business cases en willen geld verdienen. De ouderen hebben de macht maar niet de kracht. De jongeren kunnen pleasen en teasen, ja knikken en intussen plaatjes schieten. Mijn praatpaal legt uit hoe met respect voor ieders positie telkens een verschuiving plaatsvindt. Het zal een kwestie zijn van tijd, van wenen. Stap voor stap zoeken de jongste generaties uitdagingen en moet de gevestigde orde toegeven. Vrouwen mogen geen auto besturen, vertelt hij, en eigenlijk niemand weet waaróm niet. Religie en traditie worden uit de kast getrokken om dwingend tegen te gaan, maar macht overtuigt niet. Op eigen terrein mag het wel en dus rijden vrouwen auto tot aan de grens van de stad waar een

Stap voor stap zoeken de jongste generaties uitdagingen en moet de gevestigde orde toegeven.

lifter het stuur overneemt. Meisjes gebruiken brommers. Het zwakke geslacht mag ook geen arbeid verrichten zodat de financiële bijdrage aan vrijwilligerswerk opmerkelijk hoog is. Zo houden vrouwen meer dan een fooi over.

Het gesprek komt op 3G. Ook dit werelddeel blijkt vol games, girls en gadgets, alleen meer verborgen achter djellaba en boerka. Extra spannend want wie niet ziet, die niet verbiedt. Ik vertel hem dat het me zo'n vijf jaar geleden tijdens

reizen door Noord-Afrikaanse landen was opgevallen dat de lokale jongeren alles doen om een mobiele telefoon te verkrijgen. Het communicatiemiddel is voor hun bestaan zo belangrijk is, dat ze niet mee zonder willen leven, *Je me suiciderais*. Het afnemen van je mobieltje *serait comme si on me coupait la tête*. Na de kletsfase brengt diezelfde telefoon nu het visuele element in hun leven. Van virtuele spelletjes tot het zelf creëren en distribueren van content. Het ophalen, delen en weer verspreiden van nieuwtjes is *Conoration Street*. Kinderen willen niet meer onthouden, uit boeken leren, overschrijven, maar zoeken via de computer en telefoon naar de benodigde informatie. Waar de Britse soapopera het toonbeeld was voor sociale model van de jaren '60, blijken nu de nieuwe media een maatschappij te scheppen waarin zich alle sociale modellen door elkaar heen manifesteren. Ook de Arabieren gaan met de tijd mee.

Ali zit op zijn praatstoel. Vroeger was er maar één omroepzender die je ontving via een antenne op een stok naast je tent. Nu staat op elk balkon een satellietshotel en kan men naar honderden zenders luisteren en kijken. In de afgelopen jaren maakten vrouwen de dienst uit in de zorgsector. Nu is de eerste excuus-Guus al gesignaleerd. Het gaat snel, ook in dit deel van de wereld. Niet alleen worden fancy phones gemaakt in talloze smaken, kleuren, talen en vormen. Ze slaan ook een brug tussen culturen, meestal sneller dan de natuurlijke verbinding. Volwassenen hangen vaak nog zo'n vijf uur per dag voor de TV, maar kleuters weten al hoe ze elkaar moeten MMS'en. Daarin blijken, volgens mijn zegsman, de Oosterse operators vooruitstrevender; de prijs is gelijk aan een SMS. Jammer dat in Nederland het belbudget zo gauw op is met al die mobiele data. Als je hier de prijsstelling van MMS en GPRS ziet weet je zeker dat de aanbieders de prijzenslag nog even uitstellen. Bang dat we het stelen en zuipen zullen zien? ■

Jacob van Kokswijk

Jacob van Kokswijk is parttime ICT-consultant bij Capgemini, veelgevraagd spreker bij congressen, lid van de stuurgroep Next Generation Networks initiative van de EU. (tm@kokswijk.nl, www.kokswijk.nl)